

ESPALIER HERITAGE SCHOOL

GRADE 3 ANNUAL PLANNER OF MARATHI (2023-24)

Sr No	Lesson Name	learning objectives/ Subtopic	Method ology	Teaching Aid	CLASS	MCQ /WORK SHEET	Reff.books with pg.no.	No.of lect	Class Activities/Diagrams/Map work	Creativity
१	रानवेडी	कविता गायन		रानगवताची फुले / निवडुंग दाखवणे	CLASS	MCQ		२	विद्यार्थ्यांना फुलांचे वेगवेगळे प्रकार दाखवणे व स्पष्ट करणे (PPT) .	
२	वासाची किंमत	चित्रवाचन / गटकार्य कौशल्य		साखर, मिरची, मसाले	CLASS	MCQ		२	मुलांना काही पदार्थ स्क्रीन वर दाखवून त्याची चव विचारणे .	भेळ तयार करणे
३	पडघम वरती टिपरी पडली	कविता गायन		नादमय शब्दांची यादी	CLASS	MCQ		२	विद्यार्थ्यांकडून काही नादमय शब्दांची यादी तयार करून घेणे .	
४	पाणी किती खोल	संवाद सादरीकरण			CLASS	MCQ		३	विविध प्राण्यांची नावे सांगून नदितील पाणी त्यांच्या कोणत्या अवयवापर्यंत येईल यावर चर्चा करणे .	
५	एकदा गंमत झाली	विविध प्रकारच्या झाडाच्या पानांचा संग्रह		स्पर्श कसा ते स्वतःच्या शब्दात सांगणे	CLASS	MCQ		३	विद्यार्थ्यांना विविध पानांचा संग्रह करण्यास सांगून ते कार्डशीट वर चिटकवणे व झाडाचे नाव व पानाचा स्पर्श याविषयी माहिती लिहिण्यास सांगणे .	
६	हिव्के होक्के मरांगा उरस्काट	कविता तालासुरात म्हणून घेणे व माडिया जमातीविषयी माहिती सांगणे .		आदिवासी जमातीविषयी चित्रफित दाखवणे PPT	CLASS	MCQ		३	विद्यार्थ्यांना आदिवासी जमाती विषयी व त्यांच्या जीवनशैलीविषयी ती सांगणारी चित्रफित (PPT) दाखवणे .	
	आम्ही कविता करतो			कविता तयार करण्याचा खेळ	CLASS			२	मुलांना एखादा शब्द देऊन त्यावर कविता तयार करण्याचा खेळ वर्गात घेणे .	
७	मुग्धा लिहू लागली	स्पर्धे विषयी महत्त्व मुलांना समजावून सांगणे		अक्षर आधारित वस्तू शोधा	CLASS	MCQ		२	स्पर्धे विषयी महत्त्व मुलांना सांगून वर्गात " मला शोधा"स्पर्धा घेणे .	
	कोण बोलत आहे ते आम्ही शोधतो	विरामचिन्हांचा वापर व उतारा वाचन		विरामचिन्ह स्पष्ट करणे	CLASS			१	चिन्हां विषयी माहिती सांगून त्याचा वापर कसा होतो त्याविषयी समजावून सांगणे .	विरामचिन्ह म्हणजे काय ? यावर आधारित स्पष्टीकरण देणारी चित्रफित तयार करणे (स्वतःचा
८	ते अमर हुतात्मे झाले	कविता गायन PPT दाखवणे		देशभक्तीपर गीतांचे गायन	CLASS			२	विविध क्रांतीकारीचे चित्र शोधून वहीत चिटकवणे एका क्रांतीकाराची माहिती थोडक्यात सांगणे.	
९	शेरास सव्वाशेर	गोष्टीचे वाचन		शता साठा वापरण्यात येणाऱ्या अवजारांविषयी माहिती व चित्र किंवा शक्य झाल्यास एक दोन अवजार दाखवणे तसेच धान्याचे नमूने दाखवणे	CLASS			३	मुलांना विविध धान्यांचे नमूने वापरून एक छान चित्र तयार करण्यास सांगणे .	
	आम्ही चित्र वाचतो	चित्रवाचन		घरातील सफाई किंवा आपला परिसर स्वच्छ करणाऱ्या मावशींची/काकांची मुलाखत घेणे.	CLASS			१	विविध गट तयार करून प्रत्येक गटाला एक मदतनीस देऊन त्या मदतनीसाची मुलाखत विद्यार्थ्यांना घेण्यास सांगणे व अहवाल लिहिण्यास सांगणे .	
१०	आमचा शब्दकोश	शब्दकोड्यांचा खेळ		शब्दकोडे	CLASS			२	मुलांकडून विविध शब्दांचा संग्रह तयार करून घेणे .	

११	स्वच्छतेचे प्रसारक संत गाडगे महाराज	स्वच्छतेचे महत्त्व		आपल्या कपाटाची साफसफाई करणे.	CLASS	MCQ	३	पाठच्या आधारावर स्वच्छतेच्या काही टिप्स देण्यासाठी स्वतःच्या कपाटाची अथवा अभ्यासाचे साहित्य असणाऱ्या जागेची स्वच्छता मुलांकडून करून घेणे .	माहिती कचरा व्यवस्थापन कशा पद्धतीने केले जाते यावर आधारित ppt बनवणे चित्रफीत
१२	प्रवास कचऱ्याचा	ओला आणि सुका कचरा		१) Dumping Ground Nashik , MNS हा यु ट्यूब दाखवणे २) पालेभाज्यांच्या उरलेल्या कचऱ्यापासून घरगुती खत कसे तयार करावे याची माहिती किंवा प्रात्यक्षिक देणे .	CLASS	MCQ	३	ओला व सुका कचऱ्याचे व्यवस्थापन आपल्या शहरात कसे केले जाते त्याची चित्रफित दाखवणे . तसेच आपली आई पालेभाज्या निवडतांना न लागणारी भाजी फेकून देते अश्या वेळी त्याच्यासून घरगुती खत कसे तयार करावे हे आपल्या परिसरातील लोकांना समजावून सांगणे.	
१३	प्रकाशातले तारे तुम्ही	कविता गायन		दोरा किंवा रीळ	CLASS	MCQ	२	कवितेचे गायन करून झाल्यावर दोऱ्याचा गुंता सोडवायला सांगणे यामुळे निरीक्षण व आपले काम करताना टप्पाटप्पाने कसे ते पूर्ण करावे याचे महत्त्व लक्षात आणून देणे .	
	आम्ही जाहिरात वाचतो	जाहिरात बनवणे , बातामी पात्रातील जाहिरात वाचून घेणे (उपक्रम) तोंडी जाहिरात कशी केली जाते याचेही प्रात्यक्षिक देणे		खाद्य पदार्थाच्या दुकानाची जाहिरात बनवणे	CLASS		१	दिलेल्या विषयावर आधारीत जाहिरात कशी बनवली जाते ते मुलांना समजावून सांगणे .	
	आम्ही पुस्तक बनवतो			चित्रांचे प्रदर्शन	CLASS		२	मुलांनी काढलेले एक एक चित्र शिक्षकांनी जमा करून घेणे व त्याचे प्रदर्शन भरवणे PPT किंवा स्क्रीन शोयर करून सर्व विद्यार्थ्यांना दाखवणे . .	
उपक्रम १४	खजिना शोध	खेळ घेणे (Treasure hunt)			CLASS	MCQ	२	पाठचा आधार घेऊन त्यापद्धतीने मुलांचा खेळ घेणे समूहवाचक शब्दांची ओळख करून देणे (आपल्या घरातील एका व्यक्तीची आवडती वस्तू लपवणे व ते शोधण्यासाठी शब्दांच्या आधारे छोटे प्रश्न तयार करणे) .	
१५	सुट्टीच्या दिवसात	सुट्टीतील अनुभवावर चर्चा		सुट्टी सारख्याच जोडाक्षरांची यादी करणे /तसेच सुट्टीतील एक न आवडलेला अनुभव लिहिणे .	CLASS	MCQ	२	सामुहिक कविता गायन घेतल्या नंतर , सुट्टी सारखी व्यंजन जोडून येणारी जोडाक्षरे शोधून त्याची यादी फळ्यावर करावी , तसेच आपल्याला न आवडलेल्या किंवा आलेल्या भयानक अनुभवची मित्रांसोबत चर्चा करणे .	
१६	राज्याचा भूगोल	माहिती मिळवणे		अहवाल तयार करणे	CLASS	निबंध	२	भारतात जेवढे जास्त जमाती आहेत त्यांपैकी २० जास्त त्यांची बोलीभाषा गवणीपणन नव्हेत त्यांचे पारंपारिक कवितेचेसामुहिक गायन केल्यानंतर स्पष्टीकरणे करणे .	
१७	रानपाखरे	कविता गायन			CLASS	MCQ	२		
१८	मजेशीर होड्या	गोष्ट सादरीकरण		होड्यांचे विविध प्रकार बनवणे / तसेच पाण्यावर कोणकोणते पदार्थ तरंगू शकतात याविषयी चर्चा करणे .	CLASS	MCQ	३	मुलांना वेगवेगळ्या आकाराच्या कागदी होड्या बनवण्यास सांगणे तसेच त्याचे प्रदर्शन भरवणे .	
	आम्ही गोष्ट लिहितो			चित्राचे निरीक्षण	CLASS		२	चित्रांच्या आधारावर गोष्ट मुलांना तयार करण्यास सांगणे व त्यानंतर ती गोष्ट वहीत लिहून देणे .	
	आम्ही खेळ खेळतो	पोत्याची शर्यत खेळ / डोंगर कि पाणी / चमचा लिंबू		खेळ	CLASS		१	पोत्याची शर्यत हा खेळ मुला कडून त्यांच्या घरातच खेळून घेणे (पोतं अडकून दिलेल्या वेळेत किचन मधून एक वस्तू घेऊन येणे) / दिलेल्या खेळा पैकी कोणताही एक खेळ घेणे	
१९	सुगी	कविता गायन		चित्रावर चर्चा / चित्र काढणे	CLASS	MCQ	२	ऑबट पदार्थाची चित्र काढणे.	

२०	एक भारतीय संशोधक	मापनाच्या विविध पद्धतींचा अभ्यास	(नकट, पावशेर , शेर , चंप यांची वेगवेगळी प्रमाणे मुलांना समजावून सांगणे) /तसेच कंपास मधील पट्टीच्या सहाय्याने वजनकाटा तयार करणे.	CLASS	MCQ	२	घरातील धान्य मोजण्यासाठी वापरण्यात येणारी साधने मुलांना दाखवणे (नकट, पावशेर , शेर , चंप यांची वेगवेगळी प्रमाणे मुलांना समजावून सांगणे)	पुठ्याचा वापर करून विज्ञानावर आधारित आवडीचा घटक तयार करा .(उदा. वजनकाटा)
२१	दोस्त	पाळीव प्राण्यांविषयी महत्त्व सांगणे	गाईच्या किंवा म्हशीच्या गोठ्याला भेट देणे () व प्राणी व त्यांचे घर या विषयी चर्चा करणे .	CLASS	MCQ	२	स्क्रीन शेयर करून मुलांना गोठ्या विषयी माहिती देणे तसेच प्राणी व त्यांचे घर याविषयी चर्चा करणे .	
२२	मधमाशीने केली कमाल	मधमाशी कसे मध गोळा करते त्याची माहिती	कार्डशिटी पेपर च्या सहाय्याने मधमाशी तयार करून वहीत चिटकवणे .	CLASS	MCQ	३	मुलांना मधमाशी चे मध गोळा करण्याचे कार्य कसे चालते त्याविषयी चित्रफित दाखवणे व रंगीत पेपर च्या सहाय्याने मधमाशी तयार करून ती वहीत चिटकवणे .	
२३	रमाई भिमराव आंबेडकर	संविधानाचे स्पष्टीकरण	भारतीय संविधान पाठ करणे	CLASS	MCQ	३	पाठ वाचन झाल्यानंतर बाबासाहेब आंबेडकर व रमाई आंबेडकर यांच्या विषयी व त्यांनी केलेल्या कार्ये विषयी माहिती मुलांना सांगणे . तसेच पाठ्यपुस्तकातील सुरवातीला दिलेले संविधान पाठ करणे .	
२४	ट्राफिकदादा	वाहतुकीचे नियम	काही विद्यार्थ्यांकडून ट्राफिक चे मुख्य रंग व त्यांचा योग्य अर्थ समजून घेणे.	CLASS	MCQ	३	विद्यार्थ्यांना वगवगळ कार्ये सांगून रहदाराचा नियम समजून घेणे (एका विद्यार्थ्याला लाल रंग परिधान करण्यास सांगून त्याविषयीचा नियम समजून घेणे, अशा प्रकारे इतर नियम समजून घेणे)	प्रदूषणाचे प्रकार व दुष्परिणाम सांगणारी ppt अथवा video
२५	चित्रे	अक्षर लेखनाचे महत्त्व	रांगोळी / विविध प्रकारच्या डाळीचा वापर	CLASS	MCQ	३	पाठ समजावून सांगण्यासाठी मुलांना रांगोळी किंवा डाळ (तूर ,मुग , मसूर ,उडीद) याचा वापर करून छान चित्र तयार करून घेणे .	
बीज अंकुरणे उपक्रम २६	रोपटे	बीज व त्याचे अंकुर याची कृती चित्रफित दाखवणे	राजमा / मटकी / प्लास्टिक चा ग्लास / कापूस /टिशू पेपर	CLASS	MCQ	४	बीजातून अंकुर कशा प्रकारे तयार होते याचे प्रात्यक्षिक देण्यासाठी दिलेल्या साधनांचा वापर करून प्रयोग करणे व वेळोवेळी त्या बीजात होत जाणारे बदल याची नोंद ठेवणे व निरीक्षण करणे.	